

Κεφ. 19

Πίνακας 19.1 Τρία μοντέλα ανάλυσης της πολιτικής διαδικασίας

Μοντέλο	Στόχοι και μέσα	Ιδανικό αποτέλεσμα	Ανάλυση	Βάση
Ορθολογικό	Πρώτα τίθενται οι στόχοι και στη συνέχεια επιλέγονται τα μέσα.	Οι πολιτικές επιτυγχάνουν ρητούς στόχους.	Ολική: αναλύονται όλα τα αποτελέσματα όλων των επιλογών.	Θεωρία.
Βαθμιαίας προσέγγισης	Οι στόχοι και τα μέσα υλοποίησης εξετάζονται παράλληλα.	Οι πολιτικές συμφωνούνται από όλα τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη.	Επιλεκτική: ο στόχος που τίθεται είναι η πλέον αποδεκτή και όχι η ιδανική πολιτική.	Σύγκριση με παρόμοια προβλήματα.
Κάδου απορριμμάτων	Οι στόχοι ανακαλύπτονται μέσα από τις ενέργειες των οργανισμών, δεν προσδιορίζονται ανεξάρτητα.	Κάποια προβλήματα αντιμετωπίζονται εν μέρει ορισμένες φορές.	Μικρή: η κυβέρνηση κυρίως ενεργεί παρά αποφασίζει.	Μέθοδος δοκιμής και σφάλματος, η οποία συμπληρώνεται από διδάγματα με βάση την πρόσφατη εμπειρία.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: Βασικές προσεγγίσεις

«ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΩ» εστιάζει στο ρόλο των φορέων άσκησης δημόσιας εξουσίας και της δημόσιας διοίκησης

«από τη βάση προς τα πάνω» συνεκτιμά το ρόλο όλων των παραγόντων που συμμετέχουν και καλούνται να επιφέρουν το τελικό αποτέλεσμα με τη μεταβολή της συμπεριφοράς τους

Ενδιάμεσες προσεγγίσεις

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

διαδικασία κατά την οποία τα αποτελέσματα της πολιτικής ελέγχονται από δημόσιους και από κοινωνικούς δρώντες και το αποτέλεσμά της μπορεί να οδηγήσει στον επαναπροσδιορισμό των προβλημάτων και των λύσεων

Διακρίσεις των αποτελεσμάτων της δημόσιας πολιτικής

εκροές ό,τι παράγεται από τα κυβερνητικά σώματα με τη μορφή π.χ. υπηρεσιών και αγαθών, απαγορεύσεων, διευκολυντικών διαδικασιών, χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων, φόρων

επιπτώσεις ό,τι συμβαίνει όταν οι εκροές φθάσουν στους αποδέκτες, περιλαμβανομένης και της δράσης των αποδεκτών, αλλά και αυτό που λαμβάνει χώρα, πέρα από τους αποδέκτες, στην αλυσίδα επίδρασης

Είδη Επιπτώσεων

- κύριες
- παράπλευρες
- αρνητικές
- μηδενικές

Τεχνικές Αξιολόγησης

- ανάλυση κόστους οφέλους και χρησιμότητας
- τεχνικές μέτρησης της αποδοτικότητας
- τεχνικές που χρησιμοποιούν πειράματα ή ημι-πειράματα

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οτιδήποτε χρησιμοποιείται ή θα μπορούσε δυνητικά να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει στην επίτευξη ενός ή περισσότερων σκοπών της δημόσιας πολιτικής.

Τα εργαλεία των δημοσίων πολιτικών

- Νόμοι, κανονισμοί
- Προδιαγραφές προϊόντων, υπηρεσιών, διαδικασιών
- Αστικά-διοικητικά πρόστιμα, Φυλάκιση, Στέρηση Πολιτικών Δικαιωμάτων
- Παροχή υπηρεσιών, αγαθών
- Αδειοδοτήσεις

Τα εργαλεία των δημοσίων πολιτικών (συνέχεια)

- Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων (επιδοτήσεις, δάνεια, εγγυήσεις) - δαπάνες
- Επιβολή και είσπραξη φόρων
- Απαλλοτριώσεις
- Ενημέρωση
- Προτροπή

Διακρίσεις εργαλείων πολιτικής

- ρυθμιστικά
- οικονομικά
- επικοινωνιακά

Τόμος Α, Κεφάλαιο 5, Hague, Harrop, McCormick κεφ. 19

**ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΩΝ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Θεωρητικές προσεγγίσεις παγκοσμιοποίησης

- πρώτο κύμα: ο ρόλος και η ισχύς του κράτους συρρικνώνονται
- δεύτερο κύμα: η άσκηση εξουσίας από το κράτος δεν μειώνεται
- τρίτο κύμα: η δύναμη του κράτους δεν μειώνεται, αλλά μεταβάλλονται οι λειτουργίες και οι δομές του

Εξευρωπαϊσμός

η αλληλεπίδραση του εθνικού και του Ευρωπαϊκού επιπέδου στη δημιουργία πολιτικής, η τυπική και άτυπη διάχυση των ιδεών και πολιτικών μέσα στα σύνορα της ΕΕ, αλλά και η επίδραση της ΕΕ σε κράτη εκτός των συνόρων της

Βασικοί μηχανισμοί εξευρωπαϊσμού

- θεσμική συμμόρφωση
- αλλαγή των εθνικών δομών ευκαιριών
- πλαισίωση των εθνικών πιστεύω και προσδοκιών

Κύριοι ενδιάμεσοι παράγοντες εξευρωπαϊσμού

- οικονομική ευπάθεια
- πολιτική θεσμική δυνατότητα
- πολιτική κληρονομιά
- πολιτικές προτιμήσεις
- λόγος

Ο εξευρωπαϊσμός των εθνικών δημοσίων πολιτικών

Εξαρτάται από:

- τον βαθμό απόκλισης της ακολουθούμενης εθνικής από την ευρωπαϊκή πολιτική
- τον βαθμό σύγκλισης του κυρίαρχου εγχώριου παραδείγματος πολιτικής με το κυρίαρχο ευρωπαϊκό (περισσότερο κράτος ή αγορά;)
- τη μεταρρυθμιστική ικανότητα του κράτους

Πιθανές εκβάσεις εξευρωπαϊσμού

- αδράνεια
- σύγκλιση
- απόκλιση

Μεταφορά πολιτικών

διαδικασία κατά την οποία η γνώση σχετικά με δημόσιες πολιτικές, διοικητικές μεταρρυθμίσεις, θεσμούς κλπ σε έναν τόπο ή/και χρόνο χρησιμοποιούνται για το σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών, διοικητικών μεταρρυθμίσεων και θεσμών σε έναν άλλο τόπο ή/και χρόνο

Διάχυση και σύγκλιση της δημόσιας πολιτικής – κεφ. 19 Hague, Harrop, McCormick

Πολιτική διάχυση: Η τάση των πολιτικών προγραμμάτων να διαχέονται σε διαφορετικές χώρες.

Πολιτική σύγκλιση: Η τάση των πολιτικών σε διαφορετικές χώρες να γίνονται όλο και πιο ομοιόμορφες.

Πίνακας 19.4 Μηχανισμοί πολιτικής σύγκλισης

Τύπος	Αντίκτυπος	Παράδειγμα
Ανεξάρτητη επίλυση προβλημάτων	Καθώς οι χώρες αναπτύσσονται, έρχονται αντιμέτωπες με παρόμοια προβλήματα, που συχνά οδηγούν στην υιοθέτηση συναφών πολιτικών.	Η βιομηχανική ανάπτυξη χωρίς το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο οδηγεί στη ρύπανση της ατμόσφαιρας και στη μόλυνση των υδάτων.
Διεθνείς συμφωνίες	Οι εθνικές πολιτικές συγκλίνουν, καθώς οι χώρες προσπαθούν να συμμορφωθούν με τους διεθνείς νόμους, τους διεθνείς κανονισμούς και τα διεθνή πρότυπα.	Η συμμετοχή στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου επιβάλλει κοινούς κανόνες στα κράτη-μέλη του.
Διεθνής ανταγωνισμός	Οι πολιτικές που αποδίδουν οικονομικό ή πολιτικό πλεονέκτημα αντιγράφονται από άλλες χώρες.	Τα υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ελευθερίας και τα χαμηλότερα επίπεδα διαφθοράς ενθαρρύνουν την αύξηση των επενδύσεων.

Συνεχίζεται...

Διάχυση και σύγκλιση της δημόσιας πολιτικής

Πολιτική διάχυση: Η τάση των πολιτικών προγραμμάτων να διαχέονται σε διαφορετικές χώρες.

Πολιτική σύγκλιση: Η τάση των πολιτικών σε διαφορετικές χώρες να γίνονται όλο και πιο ομοιόμορφες.

Πίνακας 19.4 Μηχανισμοί πολιτικής σύγκλισης

Πολιτική μάθηση	Ακόμη κι όταν δεν προκύπτει κάποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, είναι δυνατόν μια χώρα να αντλήσει απευθείας διδάγματα από κάποια άλλη.	Η θανατική ποινή καταργείται, διότι τα στοιχεία από άλλες χώρες δείχνουν ότι έχει περιορισμένη επίδραση στη μείωση της εγκληματικότητας.
Καταναγκασμός και αιρεσιμότητα	Μια χώρα απαιτεί από μια άλλη να υιοθετήσει συγκεκριμένες πολιτικές ως αντάλλαγμα, π.χ., για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.	Μεταρρυθμίσεις που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα έναντι πιστώσεων, για να ξεπεράσει η χώρα την κρίση χρέους.

Πηγή: Προσαρμογή από το Knill και Tosun (2012).

Αναμενόμενα στάδια οικειοθελούς «μεταφοράς πολιτικής»

- αναγνώριση της ύπαρξης κάποιου προβλήματος πολιτικής
- αναζήτηση νέων ιδεών
- δημιουργία επαφών
- δημιουργία ενός δικτύου προώθησης πληροφοριών

- συγκρότηση, αποδοχή και εμφάνιση του δικτύου μεταφοράς πολιτικών
- αλληλεπίδραση
- αξιολόγηση των δυνατοτήτων και των προβλημάτων μεταφοράς
- λήψη της τελικής απόφασης
- εφαρμογή της απόφασης

Οι απαρχές και η εξέλιξη της δημόσιας
διοίκησης ανά τον κόσμο